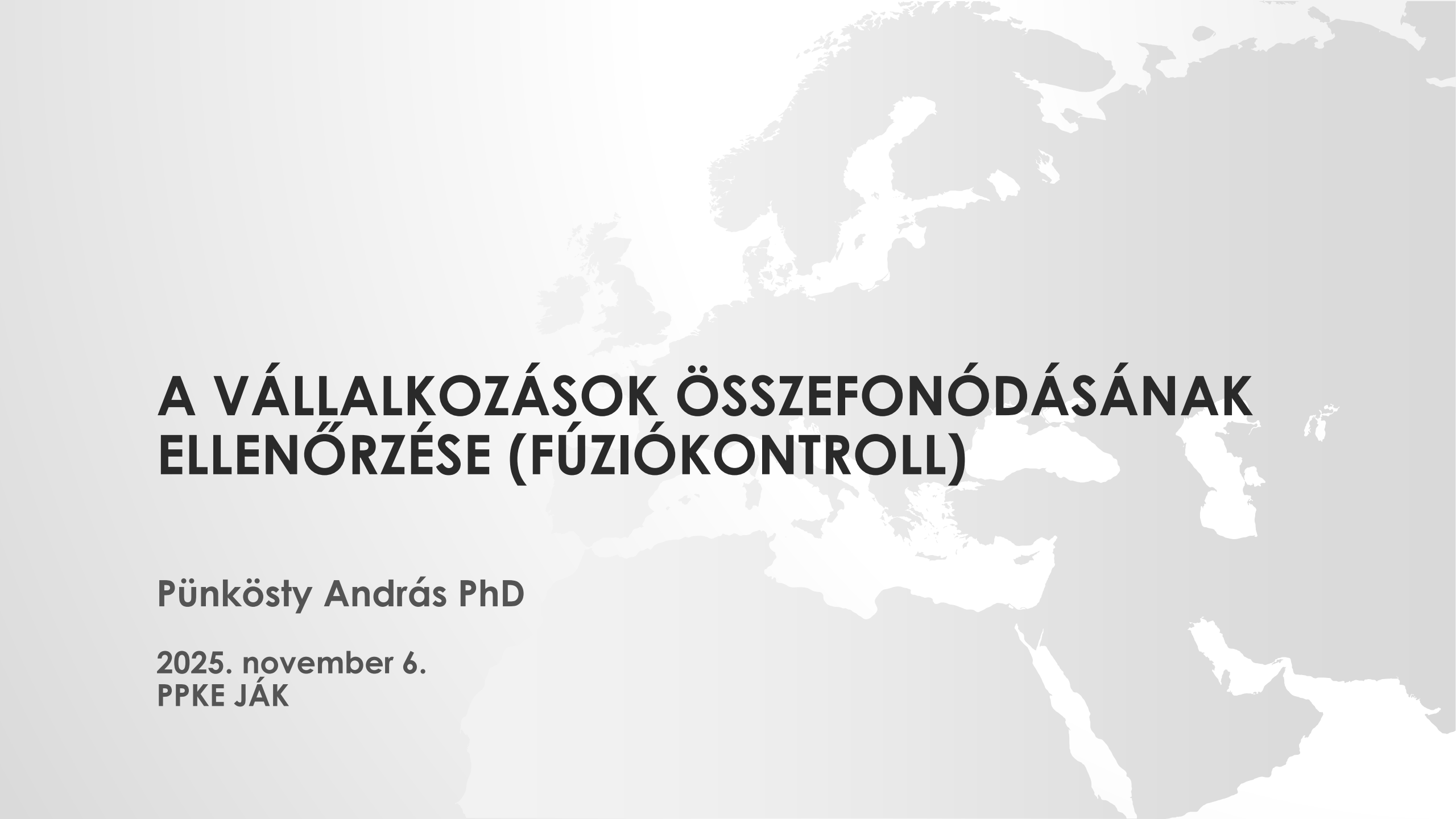

A VÁLLALKOZÁSOK ÖSSZEFONÓDÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE (FÚZIÓKONTROLL)

Püнкösty András PhD

2025. november 6.
PPKE JÁK

ÁTTEKINTÉS

- versenyelméleti bevezető
- fúziókontroll célja és jogi keretei
- eljárási keretek
- piacmeghatározás
- piacvizsgálat keretei (market investigation)
- versenyhatás vizsgálat – bizonyítási szint
- „jogorvoslat” (remedies)
- online fúziók legújabb fejleményei

A photograph of three sprinters in their starting blocks on a red track. The athlete in the foreground is wearing a black shirt and green shorts. The athlete in the middle is wearing a black shirt and black shorts. The athlete in the background is wearing a red shirt. The text "VERSENYJOGI MEGKÖZELÍTÉS ALAPJAI" is overlaid in white.

VERSENYJOGI MEGKÖZELÍTÉS ALAPJAI

A VERSENYJOG CÉLJAI

- fogyasztói jólét maximalizálása
- verseny védelme
- minőség növelése, árak csökkentése – fogyasztói döntés védelme/szabadsága
- innováció támogatása
- gazdasági hatékonyság elősegítése
- továbbá az uniós versenyjog sajátosságai (állami támogatások joga)
- (egy mással összefüggő párhuzamos célok)

A TÖKÉLETES VERSENY ELŐNYEI

- **allokációs hatékonyság**
 - a fogyasztók annyi árut és szolgáltatást kapnak, amennyire szükségük van és annyiért, amennyit hajlandók fizetni érte – az erőforrások pontosan az igények szerint oszlanak el.
- **termelési hatékonyság**
 - az árukat és szolgáltatásokat a lehető legalacsonyabb költségek mellett állítják elő (a társadalom vagyonának csak olyan kevés részét fordítják termelési folyamatra, amennyi éppen szükséges) – *a monopolisták a versenynyomástól mentesen magas költséggel termelhetnek*
- **dinamikus hatékonyság** (nem bizonyított felvetés) [DE]
 - a termelők folyamatosan új termékeket dolgoznak ki és fejlesztenek a vásárlók megrendeléseinek megnyerése érdekében folytatott küzdelem részeként.
 - vannak akik azt állítják, hogy csak a monopolisták rendelkeznek az innovációhoz és költséges kutatások folytatásához szükséges forrásokkal (Schumpeter);

A MONOPÓLIUM KÁRTÉKONY HATÁSAI

- a monopolista helyzeténél fogva **befolyásolja az árat**, szemben a fogyasztó „szuverenitásával” a tökéletes piacon
 - ár megemelése saját termelési mennyiségének csökkentésével;
 - eladások csökkentése az ár emelésével (pl. luxuscikkek).
- allokatív hatékonyságvesztés → termelési hatékonyság csökkenése.
- innovációs nyomás csökkenése?
- jóléti transzfer valósul meg a fogyasztó hátrányára a monopólium javára
- gazdaságpolitika beavatkozása – versenyjog, mint lehetséges eszköz

IRÁNYADÓ MEGKÖZELÍTÉS

- **Def.:** a piacon jelen lévők megrendeléseikért és üzletének megszerzéséért zajló versengés;
 - Competition Commission Guidelines (2003) „a cégek közötti rivalizálás folyamata (...) annak érdekében, hogy idővel elnyerjék a vásárlók megrendeléseit”
 - történelmileg erősödő globális konszenzus
- a tökéletes verseny modellje olyan feltevéseken alapul, amelyek **előfordulása a gyakorlatban nem valószínű** (csupán egy elmélet)
- tökéletes verseny ill. monopólium (mint szélsőséges struktúra) között számos köztes helyzet létezik különböző okokból
 - oligopol piaci struktúra
- erőfölény/jelentős piaci erő (jog) → piaci erő (közgazdaságtan);
- további problémák

hatásos verseny

A VERSENY KORLÁTAI?

- a **méret- és választékgazdaságosság** és a természetes monopólium;
- a hálózati hatások
 - átbillenési pont
- a kétoldalú piacok
- egyes szektorok
 - mezőgazdaság, munkaerőpiac
- a verseny jótékony korlátozásai
 - biztonsági megfontolások
 - vállalkozások együttes fejlesztése
- etikai és más ellenvetések
- iparpolitikai célok

NÉHÁNY TOVÁBBI MEGJEGYZÉS

- támadható piacok elmélete
- a hatásos verseny
 - i. Nem versenyelmélet vagy modell – előremutató hozzáállás;
 - ii. Fúziós Rendelet 2. cikk (3) bekezdés
- „behavioral economics” eredményei
 - i. A piaci döntések szociológiai, pszichikai, kognitív, érzelmi hátterét vizsgálja egyéni és intézményes szinten
- a hatásos versenytől elvárható előnyök:
 - i. allokációs és termelési hatékonyság;
 - ii. fogyasztók számára alacsonyabb árak;
 - iii. cégek innovativitásának ösztönzése; innováció és dinamikus hatékonyság következtében jobb termékek jelennek meg a piacon;
 - iv. fogyasztói döntések szabadságának kiszélesedése

A VERSENYJOG FELADATAI

- különös hangsúly a fogyasztói jólét előmozdítása;
 - i. a fogyasztóvédelem
 - ii. az újraelosztás
 - iii. a versenytársak védelme
 - iv. egyéb megfontolások
- egységes piac megteremtésének kényszere (piaci integráció, mint alapcél)
- versenypártolás

VERSENYJOG ÁLTAL SZABÁLYOZOTT MAGATARTÁSOK

- versenykorlátozó megállapodások;
- a visszaélésszerű magatartások (erőfölény);
- **az összefonódások ellenőrzése;**
- állami támogatások joga
- fogyasztók ügyleti döntéseinek védelme
- eltérő jogérvényesítési megoldások – eljárás

FÚZIÓKONTROLL CÉLJA ÉS JOGI KERETEI

<https://www.africanlawbusiness.com/news/6273-african-merger-control>

MI A FÚZIÓKONTROLL?

- piac szerkezetére ható, megelőző jellegű beavatkozás (ex ante)
- szűrőrendszer hármas szintje (Dudra)
 - milyen tranzakciókat tekintünk **versenyjogi értelemben fúciónak**?
 - ezek közül hogyan határozzuk meg a **bejelentés-köteles fúziók körét**?
 - hatóság elé kerülő ügyek - **érdemi értékelési** teszt (beavatkozások aránya, tartalma)
 - piacszerkezet nagymértékben meghatározza a piacon aktív vállalatok működésének kereteit (de az mgt. is visszahat a struktúrára)
- versenyre káros strukturális átrendeződések megelőzése
- fúziókontroll versenypolitikai szerepe

STRUKTÚRA-VISELKEDÉS-TELJESÍTMÉNY MODELL

- a piacok szerkezetének, szereplői magatartásának és teljesítményének összefüggései
- piacszerkezet nagymértékben meghatározza a piacon aktív vállalatok működésének kereteit (de az mgt is visszahat a struktúrára)
- SVT modell is adott érintett piacokra értelmezendő
- **piacszerkezeti jellemzők** (legfontosabb)
 - a kínálati oldalon jelenlévők száma,
 - részesedésének megoszlása (így a koncentrációja) és
 - a belépés korlátok
- **viselkedési jellemzők**
 - árazási, fejlesztési, értékesítési, együttműködési, terjeszkedési stratégiák, üzletpolitikai megfontolások
- **piacok teljesítménye** alatt a társadalom szintjén értelmezett jólétet kell érteni, gyakorlatiasabb megközelítéssel árakat, választékot, innovációt

SZÜKSÉGES AZ EX-ANTE MEGKÖZELÍTÉS?

- előzetes jóváhagyás nélkül nem hajtható végre
- egészséges **piacszerkezet megóvásával** elkerülhetővé teheti a magatartás-szabályozást
- viselkedéssel kapcsolatos beavatkozások időbelisége, erőforrás igénye, eredeti piaci viszonyok helyreállításának nehézségei →
- erőfölény kialakítása (magasabb árak)
- 2004 óta Fúziós rendelet, tehát nem feltétlenül szükségeszerű
- EU és magyar szabályozás is különválasztja a versenykorlátozó megállapodásokat és a fúziókat → nem bejelentésköteles ügyletek sem értékelhetők az előbbiek alapján
- Towercast ügy (kiegészítő új megközelítésé) → tagállamok megvizsgálhatják megállapodásokat 102. cikk alapján
 - a nem bejelentésköteles
 - 22. cikk alapján Bizottsághoz nem áttett
- gyakorlat és hatásmechanizmus

AZ ALAPVETŐ LOGIKA – ELLENŐRZÉS KERETEI?

- tranzakciók közül mi számít versenyjogi értelemben vett összefonódásnak?
 - függetlenség
 - irányítás
 - tartósság
- küszöbszámok (jelentőség)
- versenyhatás teszt
 - verseny jelentős csökkenése
 - korrekciós intézkedések (remedy)

ÖSSZEFONÓDÁS FOGALMA

- külső bővülés, függetlenség (organikus növekedés nem)
 - csak független, másik vállalkozáscsoportba tartozó vállalkozások között megvalósított tranzakció
 - vállalkozáscsoport/vállalkozás közötti versenykorlátozó tartalmú megállapodás sem értékelhető, illetve összefonódás sem lehet
 - magyar és uniós definíciós különbség (!)
- tartósság
 - Fúziós rendelet egyértelműen kimondja, míg a magyar rezsimben a gyakorlat honosította meg
 - 3-5 év már tartós
- irányításváltozás
 - új önálló vagy közös irányítási helyzet – változás (!)
 - piaci magatartást meghatározó döntés képessége
 - üzleti terv elfogadás

IRÁNYÍTÁS VÁLTOZÁS

- irányítás változás **módja**
 - a többségi szavazati jogon (pl. közgyűlésben 50% feletti szavazati jogon),
 - a vezető tisztségviselők többségének meghatározására (kinevezésre, visszahívásra) vonatkozó jogosultságon,
 - a szerződésen (pl. vétójogot biztosító szindikátusi szerződésen) alapuló
 - és a tényleges (kiemelkedő részvényesi szavazati arány)
- irányítás változás **megvalósulási esetei**
 - másik vállalkozás feletti irányításszerzéssel,
 - szervezeti egyesüléssel (beolvadás és az összeolvadás),
 - vállalkozásrész megszerzésével (amely önmagában, vagy a megszerző képességeivel együtt képes önálló működésre)
 - teljes funkciójú közös vállalkozás alapításával

KÜSZÖBSZÁMOK JELLEMZŐI

- bejelentés kötelezettség objektív kritériumrendszere
- kvantitatív jellegűek, azaz konkrét számértékekkel meghatározottak
 - egyértelműen meghatározott, objektív, számszerűsített, a vállalkozások számára könnyen hozzáférhető adatokon alapuló küszöbszámok
- éves nettó árbevételi adatok - abszolút jellegűek
- a piaci részesedés - relatív küszöbszám
 - pedig hasznosabb lenne
 - méret → piaci erő
 - a legtöbb vállalkozás nem egy terméket/szolgáltatást értékesít
- hagyományosan elsősorban az árbevételi küszöbszámok szűrőjét (EU, Mo.)

KÜSZÖBSZÁMOK MŰKÖDÉSE

- túl alacsony – túl magas?
- jellemző, hogy legalább két küszöbszám van:
 - egy összevont, az érintett vállalkozások együttes árbevételére vonatkozó
 - növekmény mértéke szerint (mindkét fél estében követelmény) céltársaság mérete alapján
- Magyarországon jelenleg
 - **együttes küszöbszám 20 milliárd** forint (érintett vállalkozások együttes árbevételére)
 - **növekményi küszöbszám 1,5 milliórd** forint (mindkét két érintett vállalkozás éves nettó árbevételének meg kell haladnia)

UNIÓS KÜSZÖBSZÁMOKAT TELJESÍTŐ FÚZIÓK

- a Bizottság kizárólagos hatáskörébe tartoznak (elhatárolás tagállami hatáskörtől)
- egyablakos (one stop-shop) rendszer
- mértéke
 - együttes világméretű forgalmi küszöb - **5 milliárd euro**
 - növekményre vonatkozó küszöb - **250 millió euro** - amely a uniós forgalomra vonatkozik
 - mínusz **kétharmados szabály**: nem közösségi léptékű egy ügylet, ha az érintett vállalkozások mindegyike egy és ugyanazon tagállamban éri el a közösségi szintű forgalmának több mint kétharmadát
- **vagy** kisebb világpiaci együttes árbevételt ír elő (2,5 milliárd euró), de legalább 3 tagállam piacának érintettségét megragadó szabályok mellett
- léterik egy áttételi rendszer, ami bizonyos keretek között mindkét irányba lehetővé teszi az ügyek áthelyezését
- 22.cikk lehetősége

A BEAVATKOZÁS SZEMPONTRENDSZERE

- ha hatóság káros versenyhatásokat azonosít, akkor **beavatkozik**
 - tiltást, vagy
 - engedélyez, korrekciók előírásával engedélyez (remedy)
 - (vagy csupán engedélyezhet)
- a hatását az érdemi értékelés tesztje?
 - jövőbe tekintő értékelés (ex ante karakter)
 - törekvés: egyértelmű szempontrendszer mentén, tények és megalapozott becslések alapján elvégzett, **következetes értékelés és mérlegelés**
 - sokkal inkább kvalitatív, mint kvantitatív jellegű
 - (bár egyértelmű trend az empirikus közgazdasági elemzések tényerése)
 - fúzió nélküli helyzethez viszonyítja a hatóság a fúzió által létrejövő előrelátható jövőbeli piaci helyzetet → **fúzió-specifikus változások**

VERSENYHATÁSTÍPUSOK

- az érintett vállalkozások köre alapján
 - koordinatív és
 - a piaci szereplők csökkenő száma miatt könnyebbé válhat a piacon maradó vállalkozások közötti versenyre káros összejátszás
 - nem-koordinatív hatásokra
 - unilaterális hatások abból adódnak, hogy a piacon maradó vállalkozások piaci ereje egyenként megnő → piaci erejük változása releváns
- résztvevő felek tevékenységei és azok egymáshoz való viszonya alapján
 - **horizontális hatások**
 - termékeik/szolgáltatásaik egymással azonos, vagy
 - átfedő piacokon vannak jelen
 - lehet koordinatív és nem koordinatív is

HATÁSTÍPUSOK

- Nem-horizontális fúziók
 - a vertikális
 - portfólió/konglomerátum hatások
 - felek eltérő, de egymással valamilyen kapcsolatban lévő releváns piacokon tevékenykednek
 - jellemzően valamilyen versenytársak ellen irányuló kizáró-típusú kárelméletet jelölnek, és az arra való képesség és ösztönzöttség változása értékelendő
- **vertikális hatás**
 - az értéklánc különböző szintjein aktív szereplők egyesülnek
- **portfólió hatás**
 - egymást kiegészítő termékek értékesítői az összefonódásban résztvevők

KAPCSOLÓDÓ IRÁNYMUTATÁSOK

- Iránymutatás a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló tanácsi rendelet szerint a horizontális összefonódások értékeléséről (2004/C 31/03)
 - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=CELEX%3A52004XC0205%2802%29>
- GVH szakmai dokumentumok
 - https://gvh.hu/szakmai_felhasznaloknak/osszefonodasok_-_fuziok/6726_hu_osszefonodasok_-_fuziok
 - Fúziós Kódex:
https://gvh.hu/pfile/file?path=/szakmai_felhasznaloknak/kozlemenyek/2-2023_kozlemen_y_230614.pdf1&inline=true

ERŐFÖLÉNY ÉS VERSENYHATÁS TESZT

- **erőfölény tesztet**
 - európai szabályozás 2004-ig, a hazai 2009-ig
 - egy fúziót csak akkor tekintett károsnak és tiltandónak, ha az gazdasági erőfölényes helyzetet hozott létre vagy erősített meg
- **SLC teszt** (substantial lessening of competition)
 - angolszász rezsimek által használt
- kritika: oligopol helyzetet eredményező fúziók ellen az erőfölény teszt alapján nem lehetne fellépni
- **SIEC teszt** (significant impediment to effective competition)
 - Fúziós Rendelet reformja az SLC tesztet az erőfölény teszttel akként egyeztetette össze
 - hatásos verseny jelentős akadályozásának tesztjét vezette be, -- különösen, ha a fúzió erőfölényes helyzetet hoz létre vagy erősít meg

ERŐFÖLÉNY ÉS VERSENYHATÁS TESZT

- joggyakorlatban jelentős törést, vagy a beavatkozások számának megugrását
 - új teszt szélesebb körben biztosítsa a beavatkozás lehetőségét
- M.7612 Hutchison 3G UK-Telefonica UK fúzió
 - mobiltelefon piacát érintő, a szereplők számát 4-ről 3-ra csökkentő fúzió
 - Bizottság megtiltott, bár nem hozott volna létre egyedi erőfölényt
 - első fokon eljáró Törvényszék megsemmisítette
 - EUB megerősítette a Bizottság döntését és rugalmasabb (alacsonyabb) bizonyítási szint meglétét

HATÁSELEMZÉS SZEMPONTJAI

- érdemi értékelés szempontjai – tartalmukban átfednek
 - Fúziós Rendelet 2. cikk (1) bekezdés
 - Tpv. 30. § (2) bekezdés
- közös elemként vizsgálándók
 - **piacok szerkezete,**
 - **tényleges és lehetséges verseny,**
 - **a piacra lépés feltételei,**
 - **a beszerzési értékesítési lehetőségek,**
 - **az érintett vállalkozások helyzete, képességei**
- európai szempontok
 - a műszaki és gazdasági fejlődés fejleményei
- magyar
 - stratégiáját, üzleti magatartását, bel- és külpiaci versenyképességét, illetve ezek várható változásai
 - digitális piacokat érintő összefonódás elbírálása (Tpv. 30. § (2a) bekezdés)

PIACI RÉSZESEDÉSEK SZEREPE

- egyszerűsített hatásvizsgálati, előszűrő szerepe van
- nyilvánvalónak tekinthető, hogy a piac szerkezete szempontjából kis jelentőségű → nem járhat káros versenyhatással
- **horizontális hatások előszűrésére**
 - magyar gyakorlat
 - a 20%-os együttes és
 - az 5%-os növekmény piaci részesedési küszöbökét alkalmazza (az európai gyakorlat a 25%-ot)
 - európai gyakorlat
 - az 50% feletti részesedés önmagában erős, de nem megdönthetetlen indikáció,
 - de 40-50% közötti, sőt 40% alatti részesedés mellett is aggályos lehet
- **vertikális és a portfólióhatások előszűrésére**
 - horizontálisnál magasabb, 30%-os piaci részesedési szintet alkalmaz

PIACMEGHATÁROZÁS

- fontos eszköz (nem cél)
- erőfölény teszténél volt kiemelt jelnetősége, de (SLC vagy SIEC) teszt logikája mellett is jellemzően sor kerül az érintett piacok értékelésére
- SIEC teszténél nagyobb hangsúly a felek közötti verseny erősségén, közelségén, ami
 - a termékek helyettesíthetőségének mértéke,
 - az egymás termékeire való váltási arányok,
 - a piaci magatartást befolyásoló versenytársak,
 - az egymásra adott reakciók
- „maverick” szereplő azonosítása

A PIACMEGHATÁROZÁS ÉS PIACI ERŐ ERŐ

- érintett termékpiac
- érintett földrajzi piac
- három szempont lényeges a piaci erő meghatározásakor (a piac meghatározáson fül)
 - **a piaci részesedések és a piacok koncentrációs szintje;**
 - hasznos első eligazodást szolgáltatnak a piacon aktív cégek versenysúlyával kapcsolatban;
 - önmagukban kevés eredményre vezetnek a piaci hatalommal kapcsolatban;
 - Herfindahl-Hirschman Index mutatja, hogy mennyire koncentrált a piac.
 - **a növekedési és belépési korlátok;**
 - ahol alacsonyok a növekedési korlátok a már piacon lévő vállalkozások számára, vagy alacsonyok a piacra lépési akadályok a belépni kívánók előtt, nem biztos, hogy jelentős piaci erőt jelent a magas piaci részesedés
 - **a vevői erő**
 - lehetséges, hogy a vevők piaci helyzete a szállítók magatartását korlátok között tartja.

HERFINDAHL-HIRSCHMAN-INDEX

- a Herfindahl–Hirschman-index (HHI vagy Herfindahl-index) a piaci koncentráció egyik mérőszáma
- alkalmazásával egy-egy gazdasági szektor szereplőinek piaci részesedését mérik
- adott gazdasági szektor Herfindahl-Hirschman-indexe a piacon lévő vállalatok piaci részesedésének négyzetösszege.
- a normalizált HHI értéke 0 és 1 között van;
 - a 0-hoz közeli érték annak a jele, hogy a piacon sok, egyenként csekély piaci részesedéssel bíró szereplő van, míg
 - az 1-hez közeli érték monopolisztikus, de legalábbis oligopolisztikus helyzetet tükröz
- gyakran százalékosan fejezik k

RELEVÁNS PIAC MEGHATÁROZÁS A GYAKORLATBAN

- Mikor?
 - *“Market definition is a tool to identify and define the boundaries of competition between firms.”*
 - Market Definition Notice, para 2
 - *‘For the appraisal of [the company’s] dominant position and the consequences of the disputed merger, **the definition of the relevant market is of essential significance**’*
 - Case 6/72 Europemballage and Continental Can v Commission, para 32
- Hogyan?
 - kvalitatív eszközök
 - kvantitatív eszközök

MI AZ ÉRINTETT PIAC?

"A relevant product market comprises all those **products** and/or services which are regarded **as interchangeable or substitutable** by the consumer by reason of the products' characteristics, their prices and their intended use" (paragraph 7 of MDN)

"The relevant geographic market comprises the **area** in which the undertakings concerned are involved in the **supply and demand** of products and services, in which the conditions of competition **are sufficiently homogeneous and which can be distinguished from neighbouring areas** because the conditions of competition are appreciably different in those areas .."" (paragraph 8 of MDN)

ESETLEGES ELLENSÚLYOZÓ TÉNYEZŐK

- **belépési lehetőségének** (technológiai, jogi, gazdasági korlátainak) értékelése → ha igazolható, hogy egy esetleges áremelés reálisan és viszonylag gyorsan piacra lépést eredményezne, akkor **az összefonódás tiltása nem lehet indokolt**
- **vevői erő**
- **hatékonysági előnyökkel** (pl. a fúzió hatására csökkenő termelési költségekkel) a felek védekezhetnek, ha
 - azok kifejezetten a fúzió hatásaként keletkeznek,
 - számszerűsíthetők és az
 - is igazolható, hogy azokból a fogyasztók is érdemben részesülni fognak.
- eltűnő vállalatra alapozott védekezésre

BIZONYÍTÁSI MÓDSZEREK

- 1990-es évektől indult meg a közgazdasági érvelés térnyerése
 - jogforrásokban (pl. fúziós rendelet, közlemények, iránymutatások, 82. cikk reformjával kapcsolatos dokumentumok)
 - joggyakorlatban is érzékelhető volt
 - vezető közgazdász pozíció kialakítása 2003-ban
 - mélyebb közgazdasági megközelítés („More Economic Approach”)
 - korszerű elemzési módszerekről ICN és az OECD releváns dokumentumai
- tagállami szinten szerényebb a gyakorlat, Bizottság komoly tapasztalat
 - közgazdasági érveléseket
 - empirikus bizonyítást
- felek saját szakértőkkel vitatják az eljárás során a bizottsági közgazdasági elemzéseket és ez a bíróság szakaszban is ügydöntő jelentőségű
- az érdemi értékelés bíróságok által értékelt **valószínűségi kérdése** nem azonos az egyes közgazdasági elemzési módszerek kapcsán is értelmezhető, a becslés helyességére vonatkozó **megbízhatósági szinttel**.
- egy-egy ügy az **összes releváns tény, körülmény** és elemzési eredmény együttes mérlegelésén

BIZONYÍTÁSI SZINT

- „**valószínűségek mérlegelése**”
- T-399/16. sz. ügy, CK Telecoms ECLI:EU:T:2020:217, 118. pont.
 - „A hatékony verseny – bizonyítékok és valószínűsítő körülmények együtteséből következően fennálló és több kárelméleten alapuló – jelentős akadályozásának elemzése keretében a Bizottságnak elegendő bizonyítékkal kell szolgálnia ahhoz, hogy az összefonódást követő jelentős akadályok fennállását **komoly valószínűséggel bizonyítsa**. Így a jelen esetben alkalmazandó bizonyítási követelmény következésképpen **szigorúbb** annál a követelménynél, amely szerint a hatékony verseny jelentős akadályozása a „**valószínűségek mérlegelése**” alapján „**valószínűbb, mint az ellenkezője**”, amint azt a Bizottság állítja. Ezzel szemben **kevésbé szigorú, mint az „észszerű kétség hiányán”** alapuló követelmény.”

CK TELEKOM ÜGY

- Főtanácsnoki indítvány
- a Törvénysék döntése ellen érvel (T-399/16. sz. ügy, CK Telecoms)
- közgazdasági elemzésének helyes bizonyítási sztenderdje a „valószínűségek mérlegelése”
- a bírói mérlegelés csak arra szorítkozhat, hogy az értékelésben volt-e nyilvánvaló hiba

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE

- Törvényszék ítéletet hatályon kívül helyezte, valamennyi vitatott kérdés kapcsán részben vagy teljesen a Bizottságnak igazat adva

KORREKCIÓS INTÉZKEDÉSEK (REMEDY)

- részes felek által vállalt és a hatóság által előírt feltételek amelyek az azonosított versenyproblémát megfelelően orvosolni képesek
- közlemények
 - 139/2004/EK tanácsi rendelet és a 802/2004/EK bizottsági rendelet
 - GVH Elnök és Versenytanács Elnöke 8/2017. közlemény
- módja lehet
 - strukturális és a → horizontális hatásoknál
 - magatartási beavatkozások
 - egy meghatározott időszakban a fuzionáló vállalkozások kötelesek egy előre rögzített, a fúzió lehetséges versenyhatását kiküszöbölő magatartást tanúsítani
 - pl. nélkülözhetetlen jellegű inputhoz való diszkriminációmentes hozzáférés előírása, vagy árukapcsolás tiltása
- korrekciós intézkedéseket a hatóság utólag ellenőrizheti/kijelölhet biztost

NEM TISZTÁN VERSENYPOLITIKAI SZEMPONTOK

- „nem indokolt a versenypolitika más politikáktól, közérdek céloktól való teljes izolálása”
- Siemens/Alstom fúziót megtiltó döntés után jelentés vita
 - európai nemzeti bajnok (kínai riválissokkal szemben)
 - protekcionista iparpolitika
- jellemzően nem az adott tagállami versenyhatóság érvényesíti a versenytől eltérő közérdeket, hanem a kormányzat valamelyik szerve
- Kormány a nemzeti versenyjogi fúziókontroll alól mentesíthet tranzakciókat közérdekre hivatkozással
- ágazati szabályozások is tartalmazhatnak tranzakciókra vonatkozó speciális szabályokat

TIPIKUS FÚZIÓS DÖNTÉS

- I –THE PARTIES
- II –THE OPERATION AND THE CONCENTRATION
- III –EU DIMENSION
- **IV –MARKET DEFINITION**
 - 1. Relevant product market
 - 2. Relevant geographic market
 - 3. Conclusion on the relevant market
- V –COMPETITIVE ASSESSMENT
- VI –CONCLUSION

A FÚZIÓKONTROLL SZEREPE A DIGITÁLIS GAZDASÁGBAN

FÚZIÓKONTROLL A DIGITÁLIS GAZDASÁGBAN – HATÉKONYSÁGI KÉRDÉSEK

- piacmeghatározási nehézségek
- bizonyítási keretek
- kapuőrök felemelkedése – empirikus tapasztalat
- bizonyítási keretek?
- kockázatkerülő gyakorlat („underenforcement”- Mike Walker)?
- fogyasztói jólét
 - kvantitatív jellemzők (ár, mennyiség)
 - kvalitatív jellemzők (innováció, minőség, privacy)

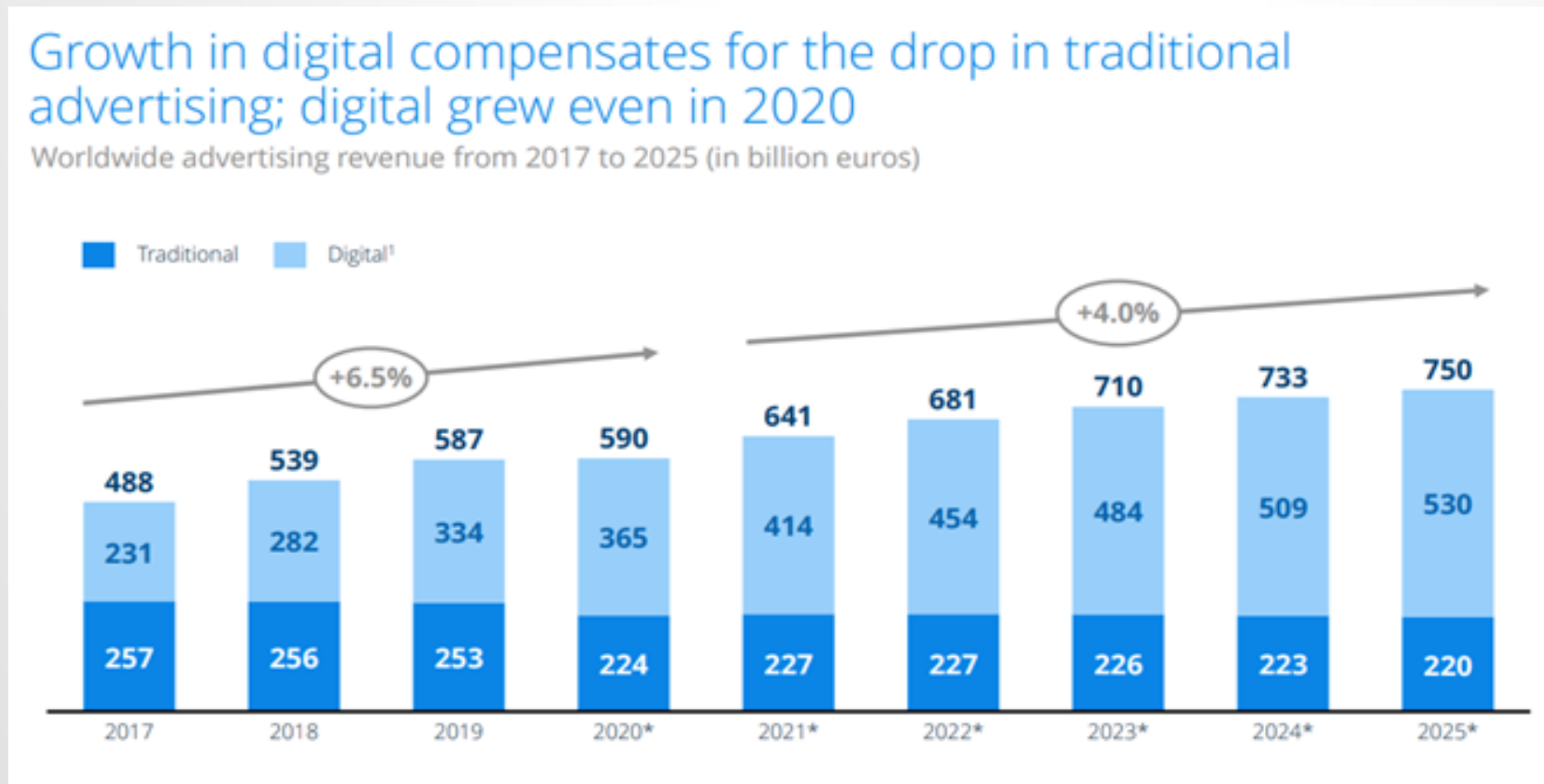
<https://fsr.eui.eu/course/merger-control-recent-developments-in-digital-markets/>

Digital market node	Furman report's findings	Core platform services	DMA designations ¹
online search	dominated by Google, with some competition from Microsoft (Bing)	online search engines ²	Google Search
social media	dominated by Facebook or services it owns, with some competition from Twitter and Snapchat	online social networking services ³	TikTok, Facebook, Instagram, LinkedIn
digital advertising	dominated by Google and Facebook	online advertising services ⁴	Google, Amazon, Meta
the mobile app downloads market	duopoly between Apple (App Store) and Google (Google Play)		
e-commerce through online marketplaces	dominated by Amazon, with eBay providing some competition	online intermediation services ⁵	Google Maps, Google Play, Google Shopping, Amazon Marketplace, App Store, Meta Marketplace

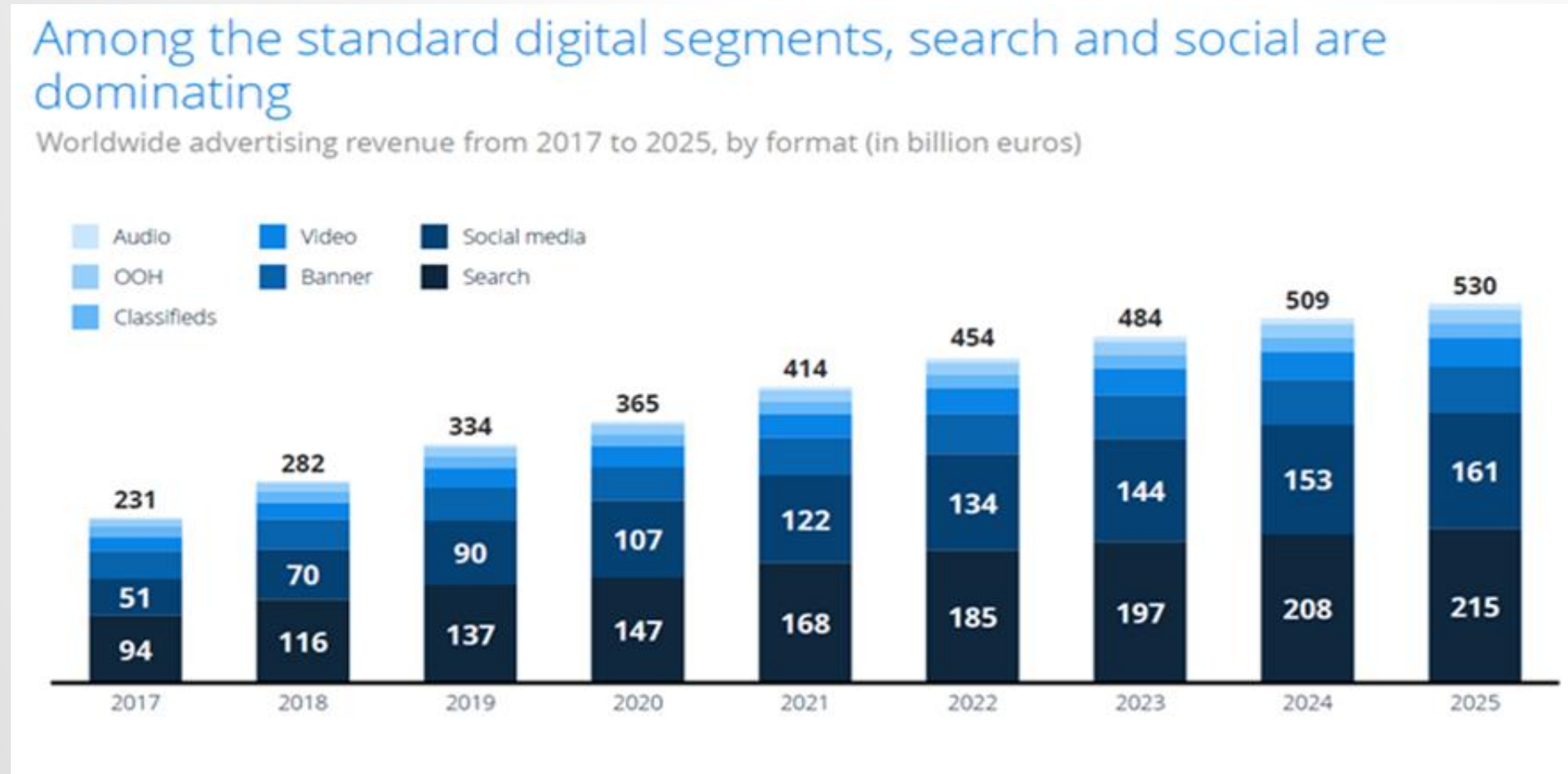
A TARTÓS ERŐFÖLÉNY OKAI

- Alapvető kihívás: a megtámadhatóság hiánya
- gyilkos, illetve „radar alatti” felvásárlások
- A kontrafaktuális elemzés nehézségei

A DIGITÁLIS ÉS HAGYOMÁNYOS HIRDETÉSEKRE FORDÍTOTT KÖLTÉSEK

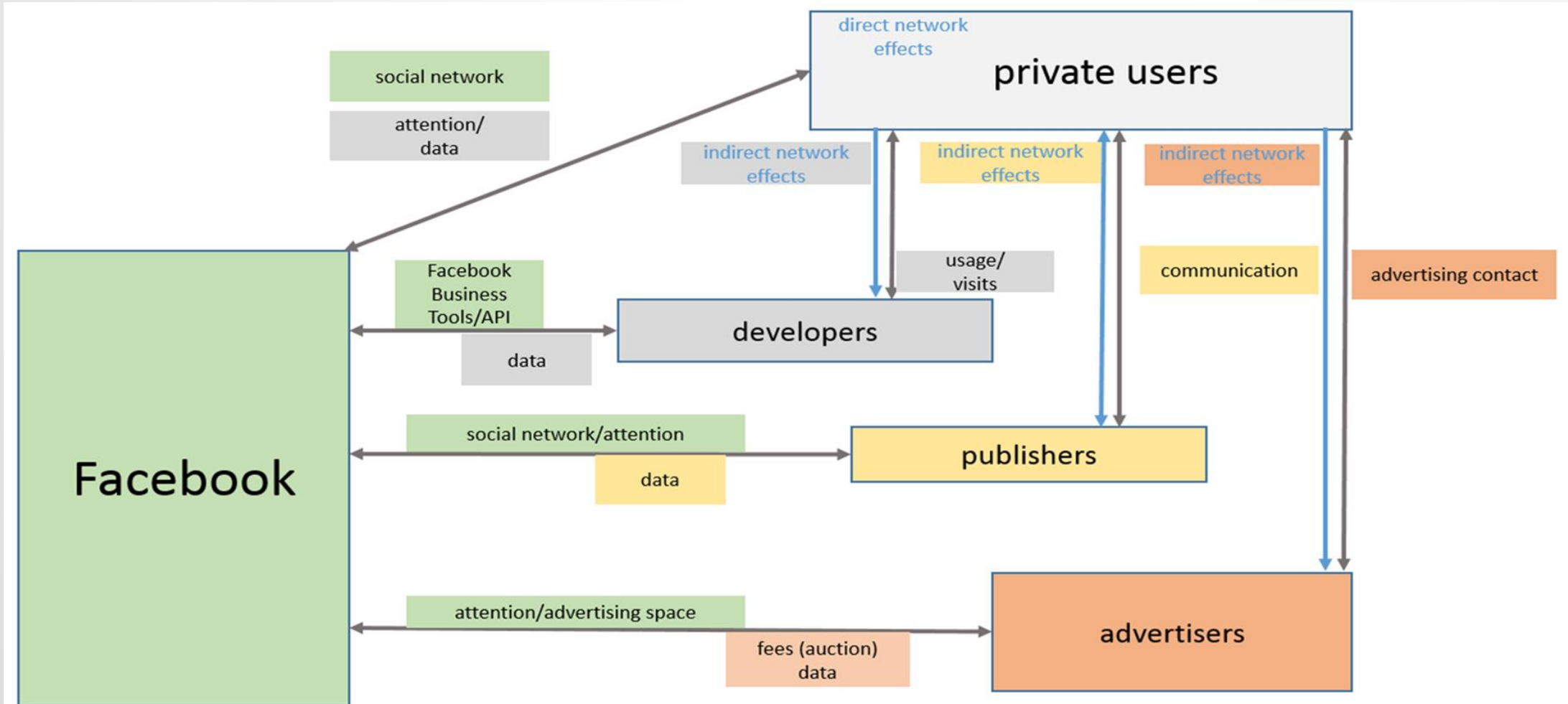

A DIGITÁLIS HIRDETÉSEKBEN A KERESÉSI ÉS A SZOCIÁLIS MÉDIA- ALAPÚ KERESÉSEKRE TÖRTÉNŐ KÖLTÉSEK ARÁNYA

A PLATFORMOK SZEREPE

B6-22/16, CASE C-252/21

ELHIBÁZOTT ÖSSZEFONÓDÁS-ÉRTÉKELÉSEK?

- **Google/Dobble Cklik (2008)**

- vizsgált piacok
 - online hirdetési piac
 - online hirdetés közvetítése
 - hirdetés technikai megjelenítésének szolgáltatása
- a személyes adatok korlátozott értékelése
- nem vizsgálják a keresési piacot (!)
- feltétel nélküli engedélyezés
- EU adatvédelmi biztos éles kritikája

- **Facebook/WhatsApp (2014)**

- 19 milliárd USD
- vizsgált piacok
 - kommunikációs szolgáltatás
 - közösségi hálózatok
 - online hirdetések piaca
- utólagos eljárási bírság téves adatközlésért, 110 M Eur (2017)
- profiok összekötésének kérdése
- feltétel nélküli engedélyezés DG Comp

AZ „ALUL ÉRVÉNYESÍTÉS” KRITIKÁJA

- the empirical rational
 - 400 acquisitions globally by GAFAM between 2008-2018 none were blocked (Furman et. al.)
 - 60% of the acquired firms were less the 4 years old (Lear, 2019)
 - not necessarily killer acquisitions, but only 6,4% (Gautier & Lamesch, 2020)
 - 40 percent increase in in tech mergers in 2021 compared before the pandemic period (Hutchinson et. al.)
- very hard to avoid the conclusion that NCAs have under-enforced with respect tech mergers (M. Walker, 2020)
 - certainly been **false negatives** (i.e. mergers that should have been blocked but were not)
 - we have avoided any **false positives** (i.e. blocking mergers that should have been allowed), but at the cost of almost certainly making false negative errors
 - on the basis of an error cost framework an urgency to be more interventionist
- reservations towards the claim on the basis of predictability and different perspectives (Klotz, 2020)

SZABÁLYOZÁSI KÍSÉRLETEK – A BIG TECH ÖSSZEFONÓDÁSOK ELLENŐRZÉSÉBEN

Európai Unió

- DMA 12. cikk
 - a „kapuőr” bejelenti a Bizottságnak bármely, a Fúziós rendelet 3. cikke értelmében tervezett összefonódást, amely alapvető platformszolgáltatót/digitális ágazatban bármely szolgáltatót érint
- bejelentési kötelezettség a végrehajtás előtt

Egyesült Államok

- Platform Competition and Opportunity Act
- Merger Filing Fee Modernization Act
- Competition and Antitrust Law Enforcement Reform Act
- „verseny lényeges csökkenésének **észlelhető kockázata**”

ÚJABB MEGOLDÁSI KÍSÉRLETEK

- DMA Art. 12.
 - a gatekeeper shall inform the Commission of **any** intended concentration within the meaning of Article 3 of Regulation (EC) No 139/2004.
 - gatekeeper shall inform the Commission of such a concentration prior to its implementation
 - extensive information shall be provided
 - Lacks in ambition? (French, German, Dutch joint letter to the EC, 2021 May)
- referral mechanism for the Commission to review a merger without the „Community dimension”
 - Art 4(5) EUMR
 - Art. 22(1) EUMR
- introducing the transaction threshold by some Member States
 - Austria with transaction value above 200 million EUR (1 November 2017)
 - Germany (400 million EUR)
 - the definition of transaction is however challenging

FACEBOOK (META)/GIPHY FÚZIÓ – A KERETEK

- Enterprise Act 22 (1) és 35 (1)
 - relevant merger situation
 - substantial lessening of competition (SLC)
- Vizsgált piacok
 - szociális média szolgáltatás (social media services)
 - és a vizuális reklámok (visual advertising)
- CMA 2020 júniusában publikált ágazati vizsgálata
- „**Paid Alignment**” hirdetési konstrukció
- teljes elidegenítés előírása
- <https://www.ludovika.hu/blogok/itkiblog/2022/03/30/tordulat-az-online-piacokon-a-fuziokontroll-eljarasokban/>

<https://www.arabnews.com/node/1978211/business-economy>

(META)/GIPHY FÚZIÓ – AZ ELEMZÉS

- partnerek elégedettek voltak **a Giphy szolgáltatásával**, és annak előnyei meghaladták a hátrányait
 - a reklámot a felhasználó által közvetlenül választja ki valamilyen **gondolat, érzelem bemutatására**, ami miatt a hirdetés nagyon **személyessé és hatásossá válik**;
 - a személyes üzeneteken keresztül küldött hirdetések **hitelességet kölcsönöznek a hirdető számára**, mivel olyan valaki osztja meg azt egy személyes csatornán, akiben megbízol;
 - egyfajta „**hurok hatás**” is **érvényesül**, mivel a hirdetés valószínűleg többször is a szemünk elé kerül;
 - végül egy kész **megoldást jelent arra a régóta fennálló nehézségre**, miszerint az üzenetküldő szolgáltatások számára nehéz bevételhez jutni, tekintve, hogy a legtöbb hirdetési megoldás érzékelhetően rontaná a felhasználói élményt.

(META)/GIPHY FÚZIÓ – AZ ELEMZÉS

- Giphy mint a vizuális reklámok piacán szereplő **potenciális versenytárs eltűnését jelentős veszteségként értékelte a CMA**
 - a Facebook **jelentős piaci erővel** rendelkezik a vizuális hirdetések piacán;
 - a Giphy erős pozícióval rendelkezik mint a szociális média aktivitás elősegítése szempontjából egy fontos eszköz vezető szolgáltatója;
 - a Giphy elmúlt években tett erőfeszítései miatt, hogy egy innovatív hirdetési modellen keresztül értékesítse a szolgáltatását, ami **képessé tette arra, hogy versenyezzen a Facebookkal a bevételekért**;
 - a bizonyítékok alapján, hogy a Facebook és más piaci szereplők is érdekeltek voltak, hogy **ugyanilyen vagy hasonló szociális média funkciókat monetizáljanak**;
 - annak a ténye, hogy a többoldalú piacokon az eredményes növekedést **felnagyítja a hálózati hatás**; és
 - a vizuális hirdetések piacán a magas **piacra lépési korlátok** miatt – minthogy rendkívül csekély sikeres piacra lépés történt azóta, hogy a Facebook piacvezetővé vált
- strukturális beavatkozást írt elő, és a Facebooknak **el kell adnia a Giphy vállalkozást**

A CMA MEGÁLLAPÍTÁSAI

- piacmeghatározás csak annyiban releváns, ha hozzáadott értéke van
- a kérdés, hogy milyen szoros a verseny akár a jelenben vagy a jövőre vonatkozóan)
- **„dinamikus” verseny** – megszüntetné fúzió a Giphy innovatív megoldásai révén független szereplőként kifejtett versenynyomást
- horizontális és vertikális hatások egyaránt

HORIZONTÁLIS HATÁS

- a Facebook jelentős piaci erővel rendelkezik a vizuális hirdetések piacán;
- a Giphy erős pozícióval rendelkezik mint a szociális média aktivitás elősegítése szempontjából egy fontos eszköz vezető szolgáltatója;
- a Giphy elmúlt években tett erőfeszítései egy innovatív hirdetési modell kiépítésre
- a Facebook és más piaci szereplők számára is vonzó (üzenetküldések monetizálása)
- a vizuális hirdetések piacán a magas piacra lépési korlátok miatt – minthogy rendkívül csekély sikeres piacra lépés történt azóta, hogy a Facebook piacvezetővé vált

FÚZIÓKONTROLL ÉRTÉKELÉSI KERETEK

- Pamela Jones Harbour
 - különvélemény (Facebook/Instagram)
- Erwann Kerguelen
 - egyes típusú hibák (false negative) csökkentése érdekében negligálták a kettes típusú hibák (false positive) kockázatát
- Mike Walker
 - online piacokon a dinamikus, nem pedig a statikus hatékonyság elemzésére van szükség

Before DMA: ex-post enforcement

Antitrust

- Google Shopping (2017)
- Google Android (2018)
- Google AdSense (2019)
- Apple App Store/ Apple Pay (2021)
- Amazon Buy Box (2022)

Mergers

- Facebook/WhatsApp (2014)
- Google/Fitbit (2020)
- Booking.com/eTraveli (2021)
- Facebook/Kustomer (2022)
- Amazon/iRobot (2023)

- ◆ The EU has established itself as a **global leader in enforcing** antitrust and merger regulations **within digital markets**, boasting a robust **track record** in this domain.
- ◆ However, while our ex-post enforcement measures have been notable, they have also revealed certain **shortcomings**.
- ◆ Recognising the need for a more proactive approach, the DMA stands as the **EU's pivotal response to these challenges**.
- ◆ These changes are aimed at safeguarding fair and contestable digital markets.

A DIGITÁLIS PIACOKRÓL SZÓLÓ JOGSZABÁLY HATÁLYA

- „kapuőrnek” minősített vállalatokra alkalmazandó – Bizottság jelöli ki
- három fő kumulatív feltétele van a vélelmezésnek/minősítésnek
 - **a vállalat mérete hatással van a belső piacra**
 - a vállalat éves árbevétele EGT-ben az utolsó három pénzügyi év mindegyikében legalább 7,5 milliárd euró, vagy
 - ha átlagos piaci kapitalizációja (ill.valós piaci értéke) legalább 75 milliárd eurót tesz és legalább három tagállamban alapvető platformszolgáltatást nyújt
 - **a vállalat ellenőrzést gyakorol egy, az üzleti felhasználók számára fontos, a végső fogyasztók elérését lehetővé tevő kapu felett**
 - havonta több mint 45 millió, az EU területén található vagy letelepedett aktív végfelhasználóval, illetve
 - évente több mint 10 000 aktív, az EU területén letelepedett üzleti felhasználóval rendelkezik
 - **a vállalat helyzete szilárd és tartós**
 - ha a vállalat az utolsó három pénzügyi év mindegyikében megfelelt a második feltételnek

AZ ALAPVETŐ PLATFORMSZOLGÁLTATÁSOK

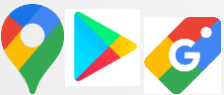
- online közvetítő szolgáltatások;
- online keresőprogramok;
- online közösségi hálózati szolgáltatások;
- videomegosztóplatform-szolgáltatások;
- számfüggetlen személyközi hírközlési szolgáltatások;
- operációs rendszerek;
- felhőszolgáltatások;
- hirdetési szolgáltatások;
- webböngészők;
- virtuális asszisztensek.

A KAPUŐRNEK MINŐSÍTETT VÁLLALATOK

- A Bizottság 2023. szeptember 6-án a következő vállalatokat minősítette kapuőrnek
 - **Alphabet**
 - **Amazon**
 - **Apple**
 - **ByteDance**
 - **Meta**
 - **Microsoft**
- mind valamilyen alapvető platformszolgáltatást nyújtanak

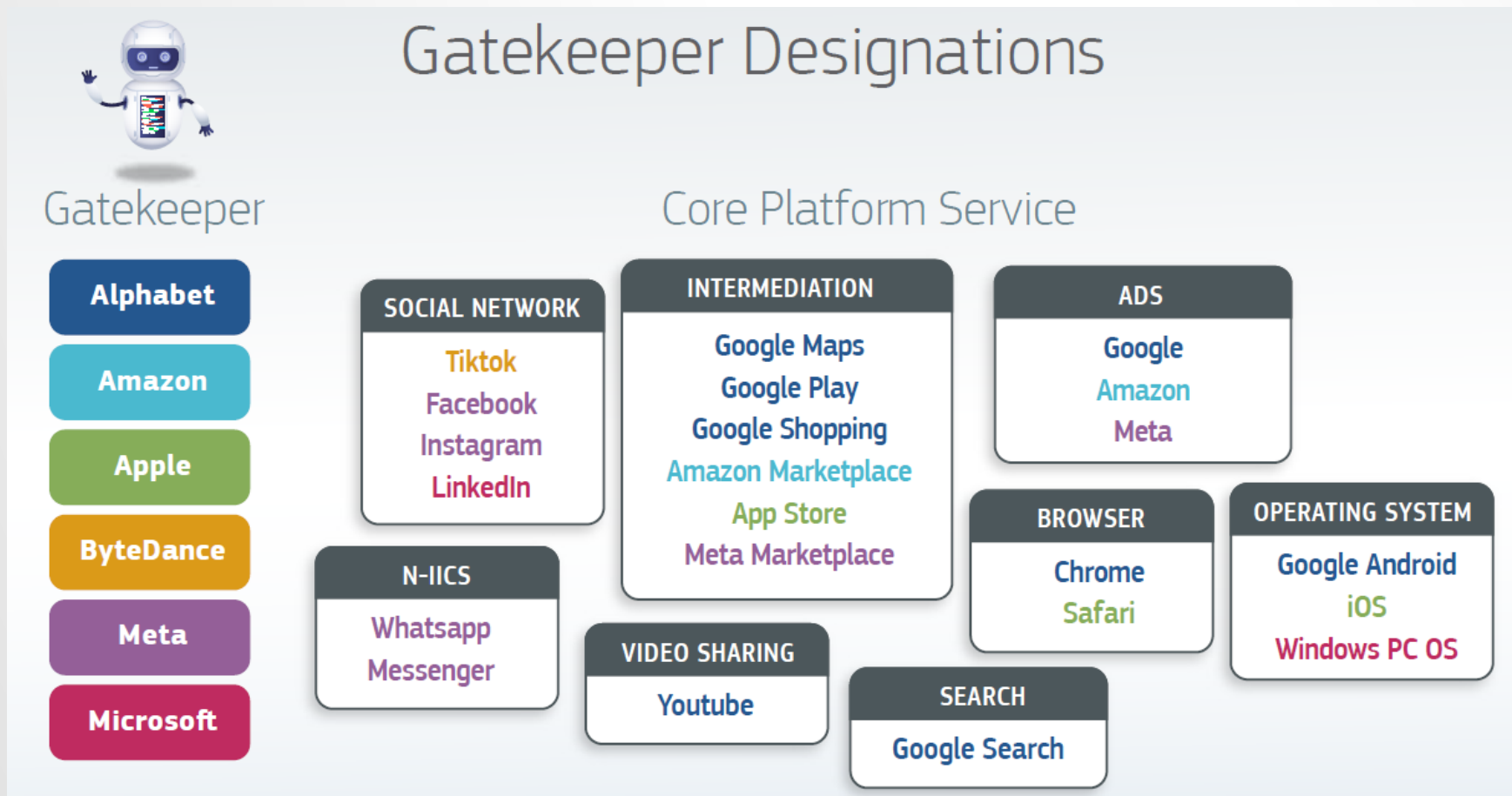

6 gatekeepers for 22 services, 4+1 market investigations

Gatekeeper	Inter-mediation	Search	Social network	Video sharing	N-IICS	Operating system	Browser	Virtual assistant	Cloud	Ads
Alphabet					Directly accepted rebuttal					
Apple					Accepted rebuttal after MI					
Meta										
Microsoft		Accepted rebuttal after MI			Directly accepted rebuttal		Accepted rebuttal after MI			Accepted rebuttal after MI
Amazon										
ByteDance										
Samsung										

Non-designation letter

KAPUŐRÖK ÁLTAL NYÚJTOTT ALAPVETŐ PLATFORMSZOLGÁLTATÁSOK

KAPUŐRŐKRE VONATKOZÓ KÖTELEZETTSÉGEK - ÁLTALÁBAN

- olyan magatartást tanúsítson, amellyel biztosítható egy olyan **nyitott online környezet**, amely a vállalkozások és a fogyasztók szempontjából
 - egyaránt tisztességes, és
 - mindenki számára utat nyit az innováció felé
- proaktív módon olyan magatartást kell tanúsítaniuk, amely **nyitottabbá és megtámadhatóbbá** teszi a piacokat
- **kötelezettségek egy arányos részhalmaza** alkalmazható abból a célból, hogy az érintett szolgáltatásokkal kapcsolatban fennmaradjon a verseny

Map of obligations and prohibitions

Data-related

- Ban on data combination (5(2))
- Data silos (6(2))
- Data portability (6(9))
- Access to data generated by users (6(10))
- Access search data for online search engines

Fair access

- Fair ranking and ban of self-preferencing (6(5))
- FRAND access conditions (6(12))

Commercial relations

- Ban MFN clauses (5(3))
- Anti-steering (5(4))
- Reader rule (5(5))
- Ban gag clauses (5(6))
- Termination (6(13))

Transparency

- Transparency on ads pricing (5(9) and 5(10))
- Transparency on ads performance (6(8))

Mobile ecosystems

- Un-installation/choice screens (6(3))
- Side-loading apps (6(4))
- Switching (6(6))

Interoperability

- Vertical interoperability for hardware/software (6(7))
- Interoperability for NI-ICS (7)

Reporting

- Report about implementation (11)
- Inform about mergers (14)
- Audit re techniques for profiling consumers (15)

Tying

- Tying with ancillary services (5(7))
- Tying between CPs (5(8))

Concrete benefits

END USERS

- Alternative app stores
- Choice screens for browsers and search engine
- No targeted advertising without consent
- Interoperability with devices of third party manufacturers
- Info about better deals outside platform

- Better control of data your business generates
- Easier access to ecosystems – ability to reach end-users through OS
- Fair chance to compete with GK services
- No self-preferencing by the platforms

FOR MARKETS IN GENERAL

- Lower barriers to entry - mitigating lock-in effects through opening of ecosystems
- More dynamic innovation both by gatekeepers and third parties
- Fair economic outcomes
- Harmonized rulebook

UNIÓS VERSENYJOGI SZABÁLYOZÁS KERETEI

MEGÁLLAPODÁS ÉS ÖSSZEhangolt MAGARATÁS SZABÁLYOZÁS

- EUMSz. 101. cikk (1)
 - tilos a vállalkozások közötti
 - megállapodások,
 - összehangolt magatartás
 - amely torzítja a versenyt (cél – hatás)
- EUMSz 101. cikk (2)
 - a megállapodások semmisek
- EUMSz 101. cikk (3)
 - mentesség

TILOS MEGÁLLAPODÁSOK

- versenykorlátozó cél – *per se* tilos, a hatást bizonyítani kell
- korlátozzák a piaci verseny által okozott bizonytalanságokat
- horizontális versenykorlátozás
 - árörögzítés
 - piacfelosztás
 - kibocsátás csökkentés
 - közbeszerzési kartell (ajánlat egyeztetés)
 - információmegosztás stratégiai adatokról (jövőbeli árak, mennyiség)
- vertikális korlátozás
 - viszonteladási árak rögzítése (RPM)

MENTESÜLŐ MEGÁLLAPODÁSOK

- verseny ellenes és támogató elemek mérlegelése
- vertikális csoportmentességi rendeletek – Bizottság
 - kutatás-fejlesztés
 - specializáció
 - technológia transzfer
- horizontális iránymutatás
 - ellátási lánc azonos szintjén álló vállalkozások számára iránymutatás
- vállalkozás: minden olyan entitás amely gazdasági tevékenységet folytat, tekintet nélkül a jogi státuszára és finanszírozás módjára

ERŐFÖLÉNNYEL VALÓ VISSZAÉLÉS

- EUMSz 102. cikk
- domináns vállalkozás a piacon
- gazdasági erőfölény – a többi vállalkozástól/fogyasztóktól független piaci magatartást tud folytatni
- árral összefüggő visszaélések
 - túlzó árazás
 - felfaló árazás
- egyéb visszaélések
 - szerződéstől elzárkózás
 - kizorító magatartás
- egyoldalú magatartás

VISSZAÉLÉSSZERŰ MAGATARTÁSOK

- a piac többi résztvevőjétől (a vevőktől, versenytársaktól, beszállítóktól) nagymértékben függetlenül tud működni anélkül, hogy döntései során érdemben tekintettel kellene lennie rájuk
- versenytársak kiszorítása
 - szerződéskötéstől való elzárkózás
 - piacra lépés akadályozása
 - az árukapcsolás
 - kizárólagos szerződésre való kötelezés
 - felfaló árazás, árprés
- kizsákmányoló stratégiák alkalmazása
 - túlzottan magas ár
 - indokolatlan előny kikötése, hátrányos feltételek kikényszerítése
 - ár diszkrimináció
 - (erős alkupozíció érvényesítése)

ÖSSZEFONÓDÁSOK ELLENŐRZÉSE

- versengő piaci struktúra fenntartása
- Fúziós Rendelet
- bejelentési/engedélyezési kötelezettség
 - küszöbszámok
- versenyhatás vizsgálat
- kötelezettségvállalás
- hatékony verseny lényeges csökkentése